

RTU studiju kurss "Jūrniecības ekonomika un uzņēmējdarbība"

0J000 Latvijas Jūras akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	JA0239
Nosaukums	Jūrniecības ekonomika un uzņēmējdarbība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Jelēna Ivanova - Docents
Mācītspēks	Inguna Šimane - Projektu vadītājs
Apjoms daļās un kredītpunktos	2 daļas, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kursa pirmajā daļā studējošie tiek iepazīstināti ar biznesa ekonomikas pamatiem, uzņēmējdarbības priekšnosacījumiem, uzņēmējdarbības plānošanas un organizēšanas procesu, tai skaitā novitātēm uzņēmējdarbībā. Studenti tiek iepazīstināti ar lietvedības pamatiem tiek apskatīti pārvaldes dokumentu noformējuma un teksta izveides paņēmieni. Studiju kursa otrajā daļā tiek apskatīti visi transporta veidi, to priekšrocības un trūkumi, iezīmes. Vislielākā uzmanība tiek veltīta jūras transportam un tam saistošām tēmām, kas nepieciešamas, lai aplūkotu līnijas un kontrakta pārvadājumu ekonomiskos, finansiālos un organizatoriskos aspektus. Nepilna laika neklātienes studijas tiek organizētas pēc individuāli izstrādāta studiju plāna.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir attīstīt studentiem mūsdienīgu ekonomisko domāšanu, sniegt zināšanas biznesa ekonomikas un uzņēmējdarbības pamatos, jūras transporta industrijas funkcionēšanas jomā, pamatprasmes jūras transporta uzņēmumu resursu vērtēšanā un to efektīvā izmantošanā pārvadājumu pašizmaksu aprēķināšanā. Studiju kursa uzdevumi: - sniegt izpratni par biznesa ekonomikas un uzņēmējdarbības pamatiem; - sniegt izpratni par lietvedības pamatiem; - sniegt izpratni par jūrniecības tirgus modeļa būtību; - sniegt nepieciešamās zināšanas par finanšu uzskaites sistēmu, kuģa izmaksu iedalījumu un pašizmaksu veidiem, kā arī kuģa budžeta plānošanu; - radīt izpratni par jauna/lietota kuģa finansēšanas sistēmu, izvērtējot attiecīgos jūrniecības industrijas riskus.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. patstāvīgais darbs. Studenti apgūst uzņēmējdarbības teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas atbildot rakstiski uz teorētiskiem jautājumiem, veido dažādus dokumentus atbilstoši dokumentu noformējuma prasībām; 2. patstāvīgais darbs. Jūrniecības cikls un tā posmu īss raksturojums. Jūrniecības četri tirgi un to īss raksturojums. Jūrniecības pieprasījuma un piedāvājuma faktoru analīze. Patstāvīgā darba uzdevumu studējošais izstrādā plānveidīgā un saskaņotā sadarbībā ar mācītspēku organizējot konsultācijas darba sagatavošanā, izstrādē un aizstāvēšanā, nodrošinot ar metodiskajiem norādījumiem. 3. patstāvīgais darbs. Patstāvīgais darbs par jūrniecības industrijas biznesa organizāciju un kuģa izmaksu aprēķina veikšana pārvadājumu pašizmaksas aprēķināšanai. Patstāvīgā darba uzdevumu studējošais izstrādā plānveidīgā un saskaņotā sadarbībā ar mācītspēku organizējot konsultācijas darba sagatavošanā, izstrādē un aizstāvēšanā, nodrošinot ar metodiskajiem norādījumiem. 4. patstāvīgais darbs. Mācību literatūras studēšana par pasaules finanšu sistēmu un kuģu finansēšanas iespēju veidiem. Patstāvīgā darba uzdevumu studējošais izstrādā plānveidīgā un saskaņotā sadarbībā ar mācītspēku organizējot konsultācijas darba sagatavošanā, izstrādē un aizstāvēšanā, nodrošinot ar metodiskajiem norādījumiem.
Literatūra	Obligāta / Obligatory: 1. Hoff, Kjell Gunnar. Biznesa ekonomika / Kjells Gunnars Hofšs sadarbībā ar Rasmu Alsīnu; no norvēģu valodas tulkojusi Iveta Medvida. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2011. 2. Mankiw, N. G. (2019). Business economics. Hampshire: Cengage Learning 3. Stopford M. Maritime Economics. London, 2010. 4. Bahananovskis, V. Lietišķie dokumenti. - R:Info Tilts,2014.- 250 lpp. 5. Janitene, Z. Ievads dokumentu pārvaldībā.- R:Lietišķais informācijas dienests.,2017.-238 lpp. 6. MK noteikumi Nr.558 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" (2018) [tiešsaiste] Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/301436-dokumentu-izstradasanas-un-noformesanas-kartiba Papildu / Additional: 1. Schinas O., Grau C., Johns M. HSBA Handbook on Ship Finance, Springer, 2015. 2. Talley W.K. The Blackwell Companion to Maritime Economics. Wiley-Blackwell, 2012. 3. Diderihs H. Uzņēmuma ekonomika/Tulk. no vācu val. – Rīga: Zinātne, 2000. – 515 lpp. 4. Lāce N. Uzņēmuma ekonomika: Uzņēmuma darbības rezultātu novērtēšana. – Rīga: RTU.1999. – 52 lpp. 5. Sundukova Z., Jevinga I. Uzņēmuma ekonomika: komersantu darbības pamati. – Rīga: RTU, 2002. – 33 lpp. 6. Vasiljeva L. Mazā uzņēmuma izveidošanas pamati. – Rīga: RTU Izdevniecība, 2006. – 165 lpp.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Ekonomikas pamati, elementārā matemātika.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1.daļa	0	0	0	0
Biznesa ekonomikas loma uzņēmējdarbībā. Mikroekonomikas un makroekonomikas saistība ar biznesu.	4	0	4	0
Uzņēmējdarbības būtība un loma. Uzņēmējdarbības vides raksturojums Latvijā. Attīstības tendences. Uzņēmuma būtība un veidi, veidošanas koncepcijas un tiesiskie pamati. Uzņēmējdarbības jomas un formas izvēle. Uzņēmējdarbības plānošanas un organizēšanas process.	8	5	8	5
Lietvedības loma vadīšanas procesā, lietvedības organizācijas veidi. Lietvedību reglamentējošie normatīvie akti. Pārvaldes dokumentu sistēmu veidojošo dokumentu grupas. Pārvaldes dokumentu noformēšana un juridiskais spēks. Elektroniskais dokuments. Pārvaldes dokumentu tekstu izveide.	4	2	4	2
Biznesa plāns.	4	4	4	4
2.daļa	0	0	0	0
Ievads transporta ekonomikā. Transporta sistēma. Transporta tirgus. Transporta veidu raksturojums.	4	0	4	0
Jūras transporta ekonomika: Jūrniecības cikli un to pārskats; Jūrniecības četri tirgi; Jūrniecības tirgus modelis: pieprasījums, piedāvājums, līdzsvars; Konosaments, guļlaiks, demereds.	8	8	8	8
Izdevumi, ienākumi un peļņa: kuģa izmaksu iedalījums; pārgājiena laiks un guļlaiks; tiešo izmaksu aprēķins; netiešo izmaksu aprēķins; kopējās izmaksas; pašizmaksa; uzņēmuma finanšu informācija; kuģniecības uzņēmumu finanšu analīzes metodes; uzņēmumu finanšu rādītāju vērtēšanas galvenās vadlīnijas.	8	12	8	12
Pasaules finanšu sistēma un finansēšanas veidi. Jūrniecības riska vadība.	4	4	4	4
Zaļā un ilgtspējīga uzņēmējdarbība	4	1	4	1
Kopā:	48	36	48	36

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas. Spēj noteikt un analizēt dažādu mikro un makro faktoru ietekmi uz uzņēmumu. Spēj izprast, kā veidojas lietvedības sistēma organizācijā, kādi dokumenti veido šo sistēmu, kā notiek dokumentu aprīte, kādi normatīvie akti reglamentē lietvedību. Spēj izskaidrot transporta nozares lomu pasaules kravu pārvadājumu jomā. Spēj izskaidrot pasaules finansēšanas sistēmu jūrniecības industrijā, kā arī atpazīt riskus, kas ir saistoši jūrniecības nozarei.	Metodes: testi, diskusijas nodarbībās. Kritēriji: zināšanas par dažādu mikro un makro faktoru ietekmi uz uzņēmumu, zināšanas par lietvedības pamatiem, transporta nozares, tai skaitā, jūrniecības industrijas, lomas un pasaules finansēšanas sistēmas pārzināšana kravu pārvadājumu jomā.
Prasmes. Spēj identificēt un izveidot sava biznesa modeli. Spēj noformēt pārvaldes dokumentus un veidot to tekstus. Spēj definēt faktorus, kas ietekmē jūrniecības pieprasījumu un piedāvājumu. Spēj izskaidrot, analizēt, salīdzināt tirgus fraktes izmaiņas gan vēsturiski, gan mūsdienās. Spēj klasificēt kuģa izmaksas pa izdevumu postejiem. Spēj salīdzināt kuģa pašizmaksas un ienākumus atkarībā no fraktes veida. Spēj pielietot kuģniecības uzņēmumu finanšu analīzes metodes praktiski.	Metodes: patstāvīgo darbu aizstāvēšana, diskusijas nodarbībās, ieskaite darbs. Kritēriji: spējas patstāvīgi praktiski izmantot apgūto teoriju par biznesa uzsākšanu, kuģa izmaksām un pašizmaksām, finanšu analīzes metodēm pie lēmumu pieņemšanas, kā arī izteikt viedokli par jūrniecības industrijas tirgus stāvokli.
Kompetences. Spēj sagatavot biznesa koncepciju. Spēj kritiski novērtēt jūrniecības tirgus ekonomiskās situācijas. Spēj izmantot gūtās zināšanas kuģa izmaksu aprēķinā. Spēj pieņemt ekonomiski pamatotus lēmumus.	Metodes: diskusijas nodarbībās, ieskaite darbs. Kritēriji: spējas patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt jūrniecības tirgus ekonomiskās situācijas, tai skaitā pieņemt ekonomiski pamatotus lēmumus.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. patstāvīgais darbs	15
2. patstāvīgais darbs	15
3. patstāvīgais darbs	15
4. patstāvīgais darbs	15
Testi	10
Ieskaite darbs	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	1.0	20.0	0.0	0.0	*		
2.	2.0	20.0	8.0	0.0	*		